

40
URTE / AÑOS / YEARS

UDA IKASTAROAK
CURSOS
DE VERANO
SUMMER COURSES
www.uik.eus

Enrique Monasterio EEEko (Energiaren Euskal Erakundea) Garapen eta Berrikuntzako zuzendariak kontsumitzen dugun energiaren bilakaera erreparatu zuen. 1982an (EEE sortu zen urtea), Euskadin enegiaren % 24 ikatzetik zetorren, % 62 petroliotik eta gasa ia ez zen existitzen (% 0,6). 80ko eta 90eko hamarkadetan gasa izan zen apustua, eta, ondoren, energia berriztagarriak sartu ziren ikatzarekin amaitzeko eta petrolioaren deribatuen mendekotasuna murrizteko. Orain, energia berriztagarria ekoiztea duela 30 urte baino askoz merkeagoa da. Energiaren biltegitratzean izandako aurrerapenek litiozko bateriek arrazoizko kostua duten eszenatoki bati bide eman diote.

Enrique Monasteriok esan zuen hemendik aurrera trantsizioa askoz azkarragoa izango dela: «Aldaketa klimatikoarekiko sentsibilizazio sozial argia dago, baita kontsumitzaileak sistematan parte hartzeko interesa ere, bere energia propioa, energia garbia eta hurbila sortuz». Klima-aldaketari eta horrek osasunean duen eraginari buruzko kontzientziazio soziala da «iraultza energetikoaren» funtsezko eragileetako bat. Europar arrazoi geopolitikoak ere badaude energiari dagokionez beste herrialde batzuen mende ez egoteko. Kontsumitzaileak energia-eredu berri bat bere gain hartzera eramaten duten inguruabarrak. Enrique Monasteriok energiaren kultura berri bati buruz hitz egin zuen, % 100 berriztagarria den eredu batera eramango gaituena.

Ia guztiak jatorri elektrikoa izango du

«Aldaketa klimatikoaren aurkako borroka bada guztiaren eragilea, berotegi-efektuko gasen isurketak murriztu behar dira. Energia kontsumitzen jarraitzeko, energia fosilak erabat ezabatu beharko dira, eta energia berriztagarri ia guztia elektrizitatek dator. Azkenean, kontsumoak elektrifikatzen dira. Mugikortasuna elektrikoa izango da, eta etxeko berogailu kontsumoak ere ildo beretik joango dira».

Energia elektrikoa, berriztagarria bada, beroa sortzeko irtenbiderik onena ere izan daiteke, lehen uste ez bezala. Kontsumoa murriztearen lehentasuna alda daitekeen beste alderdietako bat da, lehentasuna eskaria behar bezala kudeatzea eta baliabide berriztagarri bat hobeto aprobetxatzea baita. Kudeaketa horrek ez du beti kontsumo txikiagoa eskatzen, baizik eta energia-eskaintza merkeena ordu jakin batean eskariari egokitzea.

Autoen errektuntza-motorrek ez dute autonomia bermatzen. Hiri batzuetan debekatuta dago horiek erabiltzea, eta auto elektrikoek 400-500 km-ko autonomia dute. Zenbat aldiz egingo dugu 400 km baino gehiago egun berean? Ibilgailu hauentzako bateriek 1 000 dolar/kW balio zuten duela 10 urte, orain 150, eta euren ekoizpenean erabiltzen den litioa birziklagarria da. Ibilgailuen berrikuntza moteltzen ari den herritarren ziurgabetasuna dela eta, Enrique Monasteriok auto elektrikoa erostera animatu du. 4 urte barru, auto elektrikoaren eta errektuntzakoaren prezioa berdindu egingo da.

Prezioen jaitsiera, duela gutxi eguzki-instalazioetan eta instalazio eolikoetan ere aurreikusi ezina, eta argiztapenaren atalean aurrezteak (LEDak % 95 jaitsi dira lanpara goriekin alderatuta) ziren Enrique Monasteriok SMART Energy delakoan zentratzeko ematen zituen adibideak. Azpiegitura energetikoak kontrol digitala izango du, eta kontsumitzaileari une bakoitzean elektrizitatea sortzeari buruz behar duen informazio guztia emango dio.

Hidrogenoak rol ugari izango ditu. Horietako bat da belaunaldiko uneak eskaera handieneko uneekin egokitzea. Gehiegizkoa bada, hori hidrogenoa sortzeko erabiltzen da, eta horrek elektrizitatea sortuko du eskariak hala eskatzen duenean. Hidrogenoak, erregai gisa, etorkizun handia du hainbat sektoretan, hala nola hegazkingintzan eta ibilbide luzeko itsasontzi eta kamioietan, horien elektrifikazioa konplexuagoa baita.

Gaur egun kontsumitutako elektrizitatearen % 40 berriztagarria bada, 2030erako % 74 eta 2050erako % 100 izango da, Espainiako Gobernuak Bruselan aurkeztutako planaren arabera. Enrique Monasteriok beste datu bat eman zuen: Espainian instalatutako potentzia elektriko guztiaren erdia berriztagarria da, eta, gainera, sarera isurtzeko hainbeste eskaera daude, instalatutako potentzia osoa bikoizten duena. Europako hegoaldean esponenzialki haziko den eguzki-energia egunez sortzen da beti, eta, beraz, eguneko elektrizitate-tarifak jaitsi egingo dira, eta kostuak aurrezteko gaeuz lan egiten duten enpresek (siderurgikoek, adibidez) ez dute hori egingo. Euskadin, arau berrien ondoren, eguzki-energiak nabarmen egin zuen gora 2019an, Ekian proiektuarekin (Arabian instalatutako planta) bat eginez, eta Monasteriok hazkunde argia iragarri zion.

40

URTE / AÑOS / YEARS

UDA IKASTAROAK

**CURSOS
DE VERANO
SUMMER COURSES**

www.uik.eus

Kontsumitzaile-kudeatzaile berria

Kontsumitzaileak energia gasta eta ordain dezake, baina orain elektrizitatea sortzeko ahalmena ere badu. Erabili, saldu edo bizilagunekin partekatu. Duela 2 urte pentsaezina zen. Kontsumitzailea kontsumitzen duen energia sortzen eta kudeatzen ariko da, eta energia hori biltegitratzeko kapituluan sartzen ere joango da. Agregatzailearen figura ere sortu da, merkatuan esku hartzeko erabakia hartu duen kontsumitzaile talde bat biltzen duena.

Mundu osoko energia-enpresa handiak ohartu dira funtsezko aldaketa horretaz, eta dagoeneko hasi dira egokitzen, merkaturatzaile berriak ere sortu direlako (batzuk ia kooperatiba-erregimenean), % 100 energia berriztagarria ziurtatzen dutenak eta kontsumitzailearentzat aukera berri bat dakartenak.